

POSUDEK OPONENTA RIGORÓZNÍ PRÁCE

Katedra: Katedra občanského práva a pracovního práva

Obor: Civilní proces

Rigorozant: Mgr. Michala Sýkorová

Název: Aktuální otázky právní úpravy dovolání v České republice se zaměřením na právní stránku zásadního významu jako podmínku přípustnosti dovolání (ve srovnání s právní úpravou rakouskou)

Oponent diplomové práce: JUDr. Renáta Šínová, Ph.D.

Rigorozantka odevzdala práci o rozsahu 81 stran čistého textu, rozdělenou do osmi kapitol, včetně úvodu a závěru, doplněnou o shrnutí (summary).

Rigorozantka si pro svou práci zvolila téma zaměřené na jediný mimořádný opravný prostředek v aktuální právní regulaci civilního procesu. Byť dovolání bylo do našeho právního řádu opětovně navraceno v roce 1992, objevují se k jeho právní úpravě dostupné prameny a jde i o téma vysoce aktuální, protože k 1. 1. 2013 vstoupila v účinnost tzv. dovolací novela zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, která přinesla právní úpravu založenou na zcela nových přístupech.

Pokud jde o volbu tématu tak, i když je název poněkud krkolomný, snahu o úzkost tématu oceňuji. Je zřejmé, že s ohledem na znakové omezení rigorózní práce není možné postihnout právní úpravu dovolání komplexně, např. se soustředit na průběh dovolacího řízení jako takový a rigorozantka správně dala přednost hlubší analýze dílčích otázek před povrchním zpracováním všeho relevantního.

První dvě kapitoly textu práce po úvodu (kapitola 2 a 3) představují stručný úvod do systému nápravy vadných rozhodnutí a historických exkursů do právní úpravy dovolání (respektive) revize na území České republiky. Jedná se o kapitoly pro tento druh prací obvyklé. Historický exkurs je odůvodněn i tím, že rigorozantka ve své práci užívá metody právní komparatistiky, kdy jako comparandum využívá právní regulace sousedního Rakouska, s nímž má náš stát společných 300 let historie, včetně pramenů práva.

Kapitola 4 se věnuje účelu dovolání a revize. Rigorozantka zde provádí také stručné seznámení s institutem a certiorari ve Spojených státech amerických. Ztotožňuji se s názory autorky práce, dle nichž je velkým problémem české právní regulace lidský faktor a velká nedůvěra v soudnictví jako takové. Pozitivně zhodnocuji, že se rigorozantka otevřeně hlásí k názoru, dle něhož řešením není neustálá nová legislativa, ale posílení důvěry v soudnictví.

Jádro práce tvoří kapitola 5, v níž rigorozantka analyzuje jednotlivé otázky přípustnosti dovolání, zejména se pak soustředí na právní stránku zásadního významu. Jde o přehlednou, kvalitní práci, která důsledně cituje použitou literaturu, i judikaturu. Rigorozantka řádně uvádí své vlastní názory a naplňuje tak vysokou úroveň vědecké práce, která je u rigorózních prací požadována. Osobně se neztotožňuji se závěrem rigorozantky, zdůrazněním pak opětovně i v závěru práce, že správným přístupem je přístup český umožňující posouzení přípustnosti dovolání pouze dovolacímu soudu. Jsem spíše zastáncem úlohy odvolacích soudů. Je-li tím, kdo má posuzovat, zda otázka v rozhodovací praxi byla již řešena, pouze Nejvyšší soud, vede to k jeho zahlcení. Současně to vrhá špatné světlo na odvolací soudy, které pak působí jako neschopné studia judikatury a určení, co již bylo či nebylo Nejvyšším soudem rozhodnuto.

Soudce odvolacího soudu tak získává méně důvěry než advokát, který jako povinný zástupce musí dovolání precizně napsat a „právní stránku zásadního významu“ (s výhradou současného znění § 237 o.s.ř.) řádně odůvodnit.

Za velmi zajímavou považuji kapitolu 6 práce, kde rigorozantka polemizuje nad nutností existence judikatorního přesahu rozhodnutí, které má být v rámci dovolání nebo revize přezkoumáno. Otázka vztahu subjektivního významu rozhodnutí pro účastníka a funkce dovolání jako prostředku sjednocování judikatury je velmi zajímavá a nelze si nepovšimnout, že samotný rozpor s hmotným právem, který byl příkladem právní stránky zásadního významu dle § 237 odst. 3 o.s.ř. ve znění do 1. 7. 2009, již jako podmínka přípustnosti z českého právního řádu vymizel. Důvodem pro tuto změnu byla právě akcentace významu rozhodnutí o dovolání, jež by mělo mít vždy judikatorní přesah a nemělo by řešit pouze individuální zájmy účastníka.

Neméně nosným tématem je vztah ústavní stížnosti a nenárokového dovolání řešení v kapitole 7 práce.

Pozitivně hodnotím také vyjádření rigorozantky k nutnosti odůvodnění rozhodnutí o odmítnutí dovolání a připomenutí znovuoobnovení revizního systému u dovolacího řízení.

Předložená práce nepochybně naplňuje předpoklady pro tento druh prací vymezené. Byť se nemohu ztotožnit se všemi závěry rigorozantky, kromě výše uvedeného bych asi spíše nebyla pro opětovné navrácení dovolání jako řádného opravného prostředku, jedná se pouze o otázky diskutabilní a nikoli o nesprávné závěry či nesprávné interpretace právních norem. Naopak ztotožňuji se s názorem rigorozantky na posílení právního zastoupení účastníků řízení, sama bych jej zavedla dokonce i u některých řízení v prvním stupni.

Po formální stránce práce nevykazuje zásadnějších chyb, je bez častějších překlepů, prosta gramatických nesprávností.

S ohledem na výše uvedené proto práci doporučuji k ústní obhajobě.

V Olomouci 7. 6. 2013

Renáta Šínová